

REMISSVAR
Infrastrukturdepartementet
I2020/03269

Stockholm, 2021-03-16

Förslag till lag om auktorisationssystem för elektronisk identifiering och för digital post

Idag har mer än hälften av Sveriges vuxna befolkning en digital brevlåda. Att digitalisera post möjliggör lägre kostnader, bättre och mer pålitliga tjänster och mindre miljöpåverkan. De flesta svenskar vill ta emot mer av sin post digitalt, inte minst från myndigheter, regioner och kommuner.

Trots det skickar offentliga aktörer fortfarande stora mängder fysiska brev. Bara kommunerna gör cirka 50 miljoner fysiska brevutskick varje år. Det kostar betydande belopp, men innebär också stora utsläpp från transportererna.

Kivra välkomnar därför regeringens promemoria. Förslaget om ett nytt auktorisationssystem för digital post med en långsiktigt hållbar ersättningsmodell skapar goda förutsättningar att dra nytta av den potential som digital post innebär. Förslaget medverkar dessutom till att nå regeringens mål att svenska myndigheter, regioner och kommuner ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter och till Sveriges klimatmål om nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2045.

Huvudsaklig bedömning

Kivra har sedan 2015 distribuerat myndighetspost genom Mina meddelanden utan ersättning. Inledningsvis var myndighetspost ett tillägg i vår tjänst, men allteftersom vi fått allt tydligare indikationer om en kommande ersättningsmodell gjorde vi myndighetspost till en integrerad del i vår tjänst. Kivra fattade 2017 beslut om att hantera myndighetsposten som om ersättningsfrågan redan var löst och tog också initiativ till att driva utvecklingen av tjänsten och möjliggöra ökad anslutning.

De senaste fyra åren har Kivras tjänst bidragit till besparingar åt det offentliga om över 500 miljoner kronor. Under samma period har Kivra redovisat förluster om närmare 90 miljoner kronor. Det har varit möjligt enbart tack vare långsiktiga ägare som är måna om att bidra till största möjliga samhällsnytta och som haft förståelse för att lagstiftning tenderar att ta tid.

Vi är övertygade om att Mina meddelanden kan fortsätta att bidra positivt till Sveriges digitaliseringsarbete och även fungera som en förebild för andra länders kommande satsningar för att digitalisera myndighetspost. En öppen infrastruktur baserad på valfrihet som främjar löpande innovation är bättre än stängda eller upphandlade system.

En förutsättning för att Mina meddelanden ska kunna bidra är dock att de medverkande brevlådeoperatörerna får en marknadsmässig ersättning. När väl ett förslag till auktorisationssystem nu presenterats konstaterar vi att osäkerheten i frågan består. På flera ställen i promemorian framgår det att

Kivra och övriga anslutna brevlådeoperatörer även i fortsättningen kan bli utan ekonomisk ersättning för de tjänster vi tillhandahåller.

Kivra hjälper för närvarande, med stor kundnöjdhet, halva Sveriges vuxna befolkning att ta emot sin myndighetspost och vi kommer i alla scenarier göra vårt yttersta för att bidra till att Sveriges offentliga aktörer blir bäst i världen på att tillvarata digitaliseringens möjligheter. Merparten av de offentliga aktörerna använder sig av Kivras tjänster via Mina meddelanden.

Eftersom betalbara fakturor enbart erbjuds inom ramen för vår ordinarie infrastruktur har ett växande antal offentliga aktörer på senare tid anslutit sig direkt till Kivra. För närvarande är 60 kommuner och 5 regioner anslutna till Kivras ordinarie infrastruktur. Det är inte ett stort jobb för vare sig de offentliga aktörerna eller Kivra att ställa om så att alla digitala myndighetsbrev som skickas med Kivra hanteras på samma sätt som för våra över 32 000 privata avsändare.

Utan en långsiktig hållbar ersättningsmodell avser vi att sluta erbjuda våra tjänster inom Mina meddelanden till dess att brevlådeoperatörerna får en marknadsmässig ersättning. I den händelse det blir aktuellt avser vi täcka de eventuella omställningskostnader som skulle uppstå hos de offentliga aktörer som är anslutna till Mina meddelanden och i övrigt på bästa sätt medverka till en smidig övergång av befintlig tjänsteförmedling.

Särskilda kommentarer

Begreppet offentliga aktörer alltför omfattande

Avsnitt 8, Offentliga aktörer får använda tjänsterna i auktorisationssystemen

Konkurrens på lika villkor är en förutsättning för en fungerande marknad. Kivra ställer sig därför positivt till att privata utförare av kommunala angelägenheter under vissa förutsättningar ska få ansluta sig som avsändare inom infrastrukturen Mina meddelanden. Vi vill dock göra regeringen uppmärksam på att den nuvarande definitionen av ”offentliga aktörer” i 4 § i lagförslaget öppnar upp för att ett relativt stort antal privata företag ska definieras som offentliga. Promemorian hänvisar till lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service, men i den ges inga definitiva svar om hur omfattande den del av en privat aktörs yrkesmässiga verksamhet som är offentligt finansierad ska vara för att det ska vara fråga om en offentlig aktör.

Ingen risk om brevlådeoperatörerna fakturerar

Avsnitt 11, Avgifter

I promemorian förs ett resonemang om risk kopplat till administrativa och finansiella kostnader kopplade till avgifts- och ersättningsmodellen. Enligt promemorian kommer dessa sannolikt att behöva hanteras genom påslag på de avgifter som tas ut av offentliga aktörer för användningen av tjänster inom auktorisationssystemen och en minskning av ersättningsnivåerna till brevlådeoperatörerna. Kivra anser att en bättre modell hade varit att låta brevlådeoperatörerna ansvara för fakturering mot de aktörer som använder tjänsten och ställa krav på att de förser den tillhandahållande myndigheten med underlag som visar förbrukning.

Övriga synpunkter

- Kivra tillstyrker förslaget om att den nya lagstiftningen ska reglera auktorisationssystem i fråga om tjänster för digital post. Ett auktorisationssystem ger den enskilda mottagaren rätt att välja bland godkända leverantör av brevlådetjänster. Genom att nya brevlådeoperatörer ges möjlighet att ansluta sig löpande främjas konkurrens, innovation och utveckling av tjänsterna.
- Kivra tillstyrker att tillhandahållande myndighet ges i uppdrag att utreda huruvida det inom ramen för infrastrukturen Mina meddelanden även i fortsättningen ska finnas en statlig brevlåda. Riskerna för en snedvriden konkurrens på den digitala postmarknaden förstärks av att staten har en egen brevlåda.
- Kivra anser att rätten till digital post, som förespråkades i utredningen Reboot, behöver slås fast i lagstiftning.

Kloka vägval krävs framåt; rätten till digital post bör vara ett av dem

En vanlig månad delar Kivra i snitt ut fyra miljoner digitala myndighetsbrev, allt från deklARATIONER och lönespecifikationer till kommunala barnomsorgsfakturor. Vi bidrar därigenom till digitaliseringen av statliga myndigheter, regioner och kommuner och för det är vi stolta.

Sverige har högt ställda mål för den offentliga sektorns digitalisering. Hittills har utvecklingen dock varit för långsam. Så sent som hösten 2020 presenterade både EU-kommissionen och OECD internationella jämförelser av myndigheternas digitaliseringsarbete som visar att Sverige hamnat på efterkälken.^{1,2}

För att Sverige ska nå målen i digitaliseringsstrategin krävs kloka vägval och nya initiativ. Rätten till digital post, som förespråkades i utredningen Reboot, behöver slås fast i lagstiftning på samma sätt som nuvarande postlagstiftning tillförsäkrar en samhällsomfattande posttjänst.

Förslaget om ett nytt auktorisationssystem för digital post är ett viktigt steg i rätt riktning, förutsatt att den modell som blir verklighet innebär att brevlådeoperatörerna ges marknadsmässig ersättning för sina tjänster.

Kivra Sverige AB

Anna Bäck, Styrelseordförande

Lena Sundquist, VD

¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/egovernment-benchmark-2020-egovernment-works-people>

² <http://www.oecd.org/gov/digital-government/oecd-digital-government-index-2019.htm>